Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus, Dimars 29 d' Agost de 1899 — Núm. 3.351

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 1
Provincias trimestre . . . . . 3'50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de...... **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada. Opera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms
y á Reus Vilá, núm. 3.

Acreditadas especialitats

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D' OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agricola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE 'S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermoseja, rejoveneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, perblanchs que estiguin.—AMPOLLA 2 PESSETAS.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua á la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, pimer.

Les diades artistiques

Sitges 26 d' Agost de 1899.

Senyor Director de Lo Somatent.—*Reus.*

La vila de Sitges está aquestos dies de festa: de festa cívica i de festa artística.

Excitats per l' ardor estival, alguns amics i jo varem empendre l' atractivitat romiatje, seguint per la costa harmoniosa d' Orient, i varem arribar á la blancosa Sitges fruint d' una suau dolçor de llum. Pel camí, tot oviraat la verdor daurada dels horts, de les vinyes i dels boscos, l' humanitat del nostre cor (un xic espremut per les activitats frisoses de la vida moderna) semblava adquirir una serenor plascevola, una calma tranquila; i la nostra pensa, tot seguint les reverberacions lluminises d' aquell blau tan fort del mar, devenia fervent, poixanta i viril. I al descobrir, en una esquinsada de sol, la nitida vila marinesca, tots nosaltres varem rebre una impressió riallera. I el nostre esser va experimentar una voluptat deliciosissima, aprop del breçolament somniós de les onades del mar sitgetà.

A mida que recorriem la vila, la nostra raó, quasi am rancunia, desfeia l' hiperbolica nomenada que 'ls snobs han concedit á Sitges, atribuint-li condicions extraordinaries com a centre d' art modern. No compreném una ofuscació tan gran en l'enaltiment, perque aixó, en el fons, revela un esperit de servilisme propi de pobles dirigits per menestrals o pervinguts de nou.

Fora de la Natura i del Cau Ferrat, Sitges no pot atendre en re de re a les multiples exigencies de l' art avançadissim i complexe d' avui dia. No disposa de cap teatre adequat per una representació seriosa, puix els que hi funcionen actualment, son de lo més rudimentari que s' ha vist: manquen de lo primordial pera posar en escena amb un xic de correcció l' obra més senzilla, no comptant, ni de lluny, amb una sala d' espectacles passadora. Perxò un amic nostre, en un rampell d' ironía, calificava aquesta població de «Bayreuth-la-França-Xica». I am tot, cadascuna de les preconisades representacions d' aquestes últims temps han obtingut á Sitges una afluencia considerabilissima de gent, la qual ha sofert, lo mateix que moltons, les enutjoses incomoditats d' aquelles sales d' espectacles.

Ademés, Sitges no té, fora de la platja, cap lloc publich que sia agradós a la mirada o que denoti, ja en els habitants, ja en el municipi, un instint de gust. La tan lloada nitidesa i senzillesa de Sitges, per lo corrent del seu aspecte, no sorprén a cap foraster. En la costa de llevant, per exemple, hi ha moltíssims pobles que, si no am gaire aventatge, poden competir decorosament am la vila de Sitges; la qual, fora de la maisó admirable del artista Rusiñol, no te cap edifici que denoti gust arquitectonic. Com se sab, el monument al Greco 's deu unicament al art delicat den Reynés i a l' iniciativa generosa den Rusiñol. No 's vagi ara a creure que nosaltres combatem la Sitges actual moguts per un esperit de centralisme artistic, sino que ho fem per justicia. Ans de tot, som partidaris de la autonomia integral, entesa a la manera den Proudhon; i voldriem que cada poble de Catalunya, un xic a l' estil de Grecia, fos pera 'ls altres un espill en lo referent a l' art, a la ciencia, al treball, etc., etc.

Peró, tornant-hi, Sitges no es pas una població que hagi creat o que crei artistes: no hi ha homes. La majoria dels que hi están en vaga, poc més poc menys, son *americanos*, botiguers o mariners, els quals, per por d' ofendre-ls, no 'ns atrevim a analisar psicologicament. Com me feia observar amb esperit observador un gran company electiu, la supremacía de la població de Sitges se l' enduen indiscutiblement les noies, quasi totes solteres; i eixó, segons aquell mateix amic, és un simptomá evident de decadencia.

Les noies de Sitges, en la generalitat de les quals no hem vist l' hermosura tan ponderada per la gent de bona fé, son inferiors en correcció de linies corpories a les de la costa d'occident. I en quan a la llur ánima, que aquestos dies hem tingut (tanta es l' abundó de noies) ocasió d' observar una mica, anc que sigui desconçolador hem de dir que és tancada, opaca i quasi nula. Gaire bé totes elles, educades am l' esperit d' un positivisme restret i amoral, manifesten sentiments vulgars i rancis, idees menestrals i insipides. No hem trobat cap d' aquestes noies, en la converse, atretes per la més senzilla elevació moral. Res: están totes dominades pel llur instint inculte.

Encara més: les classes mesocratiques de Sitges ens han donat d' elles mateixes una tristíssima idea. No haviem mai assistit a una sala d' espectacles hon la gent donugés una mostra tant grollera de poca educació, d' incivilisació. En un intermedi un xic llarc, després de la representació d' una obra, el senyoriu de Sitges se va convertir en una colla d' aqueixos nyébits grans que, sense tó ni solta, acostuman a baldrejar en les places de toros. Alló va esser un desenfré de picar de peus i de mans, un esvalot d' estudiants, un xivarri de veinat. I era 'l senyoriu....

Deixém aquestes petiteses, que tenen no obstant la seva significació, i aném ara a ocupar-nos del punt culminant de la festa artística, que va consistir en l' interpretació d' obres de l' Iglesias, den Rusiñol i den Morera.

No s' havía encara esborrat del esperit dels sitgetants l' impresió de vida forta que'ls va causar el recent

estreno de «La Resclosa», el drama fresc i intens de l' Iglesias, que aquest se va presentar de nou am dugues altres obres seves, pera revelar-hi un aspecte diferent del seu art escenic.

Com a preludi, en Morera va dirigir am la seva valentía de costum l' eneegic himne patriotic «Els Segadors», que varen esser interpretats per l' orquesta i seguidament aplaudits pel públic.

Després se va aixecar teló, i es va representar el quadro dramatic «Els lladres». Aquesta obra, una de les primeres de l' Iglesias, denota una gran originalitat en la concepció del seu argument senzill i un gran sentit moral en el simbolisme que brolla de l' humanitat d' aquell. I lo trascendental de l' Iglesias està precisament vivint en això: que tenint un esperit sentimental i cerebral alhora, ell sent tot lo humá d' una manera intensa i plastica, (puix ell ès un dels autors dramatics que tenen avui més alta facultat sintetica) tot i informant-lo, naturalment, espontaniament, am certa reflexió ideologica o am certa signigcació simbolica.

L' acció de «Els lladres» se desenrotlla en un hostal del poble de Moncada. Després de predisposar l' esperit del públic a l' impresió terrorífica que li produirá el drama en conjunt, per medi d' una escena incidental que sempre en l' Iglesias serveix pera pintar l' ambient, se presenten dos espellifats captaires, home i dona, que han demanat i han obtingut hostatje allí. Se disputen am l' hostaler perque 'ls fa dormir a la pallissa. L' home captaire ha trobat en un carrer de Barcelona una cartera plena de bitllets de banc, i te por de que, si dorm a la pallissa, 'l robin. No gosa a revelar-ho perque no li prenguin els diners; no s' atreveix tampoc a dirho per por de que no 'l creguin i atribueixin la fortuna a un robo. Aquesta complicada situació psicologica, meravellosament portada per l' Iglesias, resulta interessant per esser naturalissima en l' esperit avar i alhora sospitós dels captaires. Peró ells no tenen més remei que decidir-se a dormir a la pallissa del hostal, am tot i l' obsessió constant dels lladres, que abunden per aquelles carreteres, dels quals, ja abans, s' ha parlat amb els mossos i els carreters. Am tot, l' home convé am la dona, pera estar segurs, que mentres ell dormi l' altra vetlli. Aleshores arriba un altre pobre, i l' amo del hostal el dirigeix a la pallissa. Els dos captaires el reben am suspicacia i am temor. Peró s' adormen, després, els homes. La dona está assegude, peró té, fisicament, la voluntat quasi desquiciada: i comença a pesar figues, i el pés devé tant considerablement que, tot d' una, ella cau damunt del cos del seu marit. Aquest, tot esfereit, creyent que l' altre pobre va per robar-lo, salta instantaniament damunt de la seva muller i l' escanya; acció que va realisar am gran dramatisme en Vinyes, en qui cada dia regoneixém mes grans qualitats d'artista dramatic. I aixis termina l' obra.

Per la seva condició, 'ls pobres aquells no tant sols no poden disfrutar d' una providencial fortuna, sino que encara 'n son esclaus, encara 'n son víctimas. Hi ha un moment, creo, que fins ells el maleheixen, el diner.

L' única tara que hem observat en la construcció d' aquesta obra (i no en la concepció) es que l' Iglesias, sobretot al començar i en l' escena dels dos captaires, dilueix una mica massa 'l dialeo, variant continuament sobre 'l mateix tema; i això dona a instants, certa monotonia a l' obra.

En «La Reina del cor» (una de las peces de l' Iglesias en la que no hi ha gens de simbolisme, puix l' únic que se li pot concedir es un lloable intent de presentas la vida amb ingeni optimisme) sens presenta un autor comic que, tot i extreient l' essencia més pura de la comedia tradicional catalana, resulta de molta novetat i de molta qualitat. Com en tot lo seu, ell hi fa psicologia. I el seu comic és altament sá perque reuneix la virtut de lo candorós: fins en la seva malicia, *humanament*, hi ha bona maliciositat.

L' argument és tant senzill (l' Iglesias tendeix, am tot i la seva profondor, cada dia més a la senzillesa) que quasi no ha de considerar-sel com aital. Després d' haver pretingut en la jovenesa a una noia minyona d' un hostal que 'l va refusar i, per això, 'l mogué á casar-se amb un altre que s' assemblava an ella i que després morí, 'l viudo torna a pretindre i obté ara la de l' hostal, gracias a la comica bondat que informa 'l caracter d' ell. L' acció passa durant el dia dels *tres toms*.

La vida franca, i per això sana, d' aquesta obra está envolcallada tota per un ambient de color encertadíssim i vivissim; essent el color, fet i fet, lo que am més especialitat caracterisa «La Reina del cor». Contrastant exageradament am la tonica de l' obra, la lletra de les cançonetes i del duet és d' una melangia esquisidissima. El seu sentiment popular és de lo més fondo i de lo més castíç que en catalá s' ha escrit. La primera, de cançoneta, es una obra mestre en el seu genre, per la perfecte harmonia que existeix entre la seva emoció i la seva construcció.

Lo mateix que «Els lladres», «La Reina del cor» va tenir un grat éxit. Pero mes ne va tenir la «Resclosa», a causa de la seva poixança.

En Morera ha posat en «La Reina del cor» música deliciosissima i catalanissima. En Morera, de qui vareig dir i de qui ara sostinc que és el primer compositor de Catalunya i per conseguent d' Espanya, sab trobar, am molt de gust, melodies meravellosament plenes de l' ánima de la nostra raça i de la suó de la nostra terra. Endemés ell les sab lligar i harmonisar amb art de mestre, en termes que la seva harmonia, de tant alta, de tant perfecta, sembla una harmonia impalpable, quasi eterna, com la que personalisa al gran Bach. Peró allá hont en Morera ha realisat am senzillesa i alhora amb esplendidesa un prodigi musical, es en «L' Alegria que passa».

Aquesta obra, qual orgument tothom gaire bé coneix, va representar-se aquí am l' éxit que li va escaure al Lírich i que és en ella segurissim. La peripecia esbojerrada del seu argument, la broma refinada y atrevida del seu humorisme, posen de viu relleu, com en els seus escrits, la personalitat característica den Rusiñol.

Mes, pera esser fidel a la realitat o a la logica, «L' Alegría que passa» tindria de titular-se «La Miseria que passa» (contradicció fonamental, puix ni en l' ánima ni en els actes dels que segons en Rusiñol aquí la porten, l' alegria, se deixa traslluir per res aquesta. Filosoficament, l' obra significa la negació de la vida humana, i la preconisació de l' inectivitat. I «L' Alegria que passa» am la seva indolencia espiritual, amb el seu mudhisme espanyol, porta en sí 'l virus corruptor de les obres del decadentisme, que a nosaltres, no obstant, ens agraden tant sols com una manifestació humana i pel refinament subtil de la seva estetica. Moralment, el condempnem i el combatem.

«L' Alegria que passa», am tot, és un fruit delicat i espontani del gran talent den Rusiñol, qui es el Cenobriarca i alhora 'l Patriarca de Sitjes. Ell ha fet, amb en Reynés, lo millor que hi ha en aquesta vila.

L' interpretació de les obres va esser regular, no més. En Vinyes fou, com actor, l' únic héroe del dia.

En Nin, fredament amb indecisió, va tocar en el piano algunes peces musicals.

I avui a les cinc del dematí, sortím molts vers la ciutat treballadora i malinconica, amb el cos lás i l'ánima vibranta....

JOAN PEREZ JORBA.

Fragments

De la Reina del cor, lletra de l' Iglesias i musica d' en Morera

—

MELANGÍA

El meu galan—se n' és anat,
l' ingrat!
se n' és anat—camí de França.
El meu galan—men ha deixat,
l' ingrat!
quedant mon cor—sense esperança.
Pobre de mí!
Jo 'l vui seguí.
que al fi del fí
ma vida vola...
Pobre de mí,
pobre viola
que 'l romaní
dintre del bosc—t' ha deixat sola!

—

El meu galan—se n' és anat,
l' ingrat
se n' és anat—quan més l' aimava.
El meu galan—men ha deixat,
l' ingrat!
Quan el Rector—ja 'ns esperava.
Pobre de mí!
Per mon destí,
m' haig de morí
lluny d' ell i sola.
Pobre de mí!
Com la viola
m' haig de marcí...
Que cap al cel—ma essencia vola!

—

DUET

La Reina. Si vas a fira,—galan minyó,
no 'm portis joies—que vui milló.
En Tralla. Tot quan demanis te portaré:
si un cor desitges,—jo tel daré.
Serás mon guia—fins a la mort,
que tu ets l' estrella—que 'm du la sort.
La Reina. Recull depressa—tots els papés,
que hem de casar-nos—a cap de mes.
En Tralla. No passis ancia,—que ja 'ls tindràs;
pero de joies—també n' hauràs.
La Reina. No vui riqueses—a vora teu:
vui que m' estimis—com mana Deu.
En Tralla. Sabré estimar-te—més que ningú,
que cor me sobra—per mi i per tú.
La Reina. No facis bromes,—galan minyó:
jo soc poncella;—tu papelló.
Si la poncella—la flaire perd,
se mor marcida—quan tot és verd.
En Tralla. No siguis tonta—que a vora teu
sabré estimar-te—com mana Deu.
La Reina. No m' entretinguis—parlant aixi;
tinc por de perdre't—i et vui per mí.
En Tralla. Les altres dones—no m' atrauràn,
ni am ses ofertes—me temptaràn.
Tu ets la més maca,—la més humil,
la més xamosa,—la més gentil.
La Reina. Recull depressa—tots els papés,
que hem de casar-nos—a cap de mes.
En Tralla. Men vaig al poble,—veig al Rectó,
i avui tels porto—sens dilació.

CRÓNICA

Las festas en projecte

L' Ajuntament te acordat, en principi, organisar un programa de festas ab motiu de las firas que pel mes d' Octubre se celebran en nostra ciutat, te votat un crédit de 3.000 pessetas pera sufragar los gastos que àquestas ocasionan, crédit que, si be insignificant, tractantse d' un assumpto com aquest, es de molta cuantia si tením en compte l' estat precari en que 's troba lo Municipi.

Es innegable que millor época que la del mes d' Octubre dificilment hi es pera assegurar l' éxit de las festas en nostra ciutat.

Mes no obstant y aixó l' Ajuntament avans d' empendre seriament los travalls d' organisar las festas, avans de desenrotllar lo seu plan de festejos, ha volgut assessorarse del pensament y criteri de la ciutat en aquest assumpto y al efecte ahir la secció de Gobern, ab papeletas extesas á nom del Alcalde, cridá á una reunió á tots los Presidents de las societats recreativas y políticas y directors de la prempsa local desde 'ls dels diaris á las publicacions mensuals, pera que cada una d' aquestas entitats, en la representació que ostenta, exposés lo seu criteri, assessorés al Ajuntament si pensava bé, ó li exposés clarament si creyan que ab sa iniciativa havía interpretat los desitjos de la població.

Y lo que succeheix sempre que se celebran grans reunions: los mes callan, algú ha de consultar y per fí se n' ha de celebrar una altra.

Unicament los representants de la prempsa ab fermesa y decissió manifestaren que s' havía de tirar endevant la idea, que convenía als interessos generals de la ciutat la celebració de festas; que s' imposa cridar á Reus als forasters de las mes llunyanas encontradas y fins nostre bon company D. Francesch Colom y Escoda en la representació de Lo SOMATENT que á la reunió hi portava, va manifestar que ja de la reunió aquella n' havía de sortir nombrada la Comissió que exposés lo plan de las festes.

Y es que com que pera que las festas proporcionin resultat s' han d' annunciar ab temps, convé no despreciarlo.

Cal acceptar ab entussiasme la idea ó rebutjarla: no admet aquesta cuestió mitjas tintas y per lo tant convé, es indispensable que vinguin aviat manifestacions concretas en bé ó en mal de la idea, segurs que no será lo derrer y que tots estarém conformes ab lo primer.

Aquest es lo nostre criteri y tením més que motius fundats pera dir que com nosaltres pensa la població, mal-grat la fredor que regná en la reunió dels elements que més en contacte están en la opinió pública.

—

De retorn d' una excursió al poble d' Aleixar tinguerem ocasió de veure que l' aygua adquirida per l' Ajuntament de la mina de Maspujols, salta al descubert en lo camí del Roquís, lo quál se veu molt tranzitat de carruatjes y animals.

Nos sembla que sería molt prudent que per tres pams de canó que hi faltan perque l' aygua no salti alumbrada s' hi posessin. Aixís sempre 's beuría aquella aygua ab menos repugnáncia.

—

En la vetllada literaria que diumenge tingué lloch al Centro de Lectura, á prechs de la molta y escullida concurrencia que hi assistí, l' Orfeó vingué obligat á cantar «Los segadors» d' en Morera.

—

Tením entés que per part de la Alcaldía s' han donat las ordres mes severas pera que 's cumpleixin las Ordenansas Municipals en lo referent á la higiene, que no 's tolerará que 's tingui 'l bestiar al carrer y que 's farán cumplir altres disposicions que estavan bastant descuydadas.

—

Lo tren mixto que sortí ahir al matí en direcció á la capital del primpcipat va descarrilar entre las estacions de Roda y Sant Vicens á causa d' haverse romput una de las rodas de la máquina.

Afortunadament no tením de lamentar cap desgracia personal.

—

Dijous s' unirán en matrimoni en la vila de Porrera nostre distingit amich lo jove advocat y actual Jutje Municipal de Falset don Anton Estivill ab la simpática senyoreta donya María Salome Simó.

—

Diumenge doná á llum ab tota felicitat á un hermós nen la distingida senyora esposa de nostre bon amich y paysá l' entés farmacéutich D. Joseph María Font, establert á Perelló.

Rebin nostra més coral enhorabona.

—

Los guardias civils de Madrid agafaren á uns municipals de cavall borratxos que pegavan cops de sabre á uns altres borratxos que anavan en cotxe y ab los llums apagats de segur perque 'l cotxero formava part del gremi.

Lo telégrama no diu res més sino que l' amo del café hont s' emborratxaren y devant del que hi hagué la gran batalla, los cuydá á tots plegats igual que si fos una germana de la Caritat. Y á fé que no li faltá feyna, perque 'ls cops de sabre y 'ls cops d' ampollas y de bastons queyan com pluja menuda. La sort que, com ningú tocava allá hont apuntava, las feridas grossas las reberen los mobles del café.

—

Al treure pedra del Puig, en las obras del port de Valencia, varen descobrirse duas sepulturas de pedra, contenint restos humans y fragments de cerámica antiga. Lo cronista de Sagunt, D. Antoni Chabret, ha sigut comissionat pera ferse cárrech de las pedras y objectes que siguin dignes de formar part del Museu arqueológich.

Son molts los aficionats que acudeixen al esmentat lloch pera treure fotografías. Mentrestant, s' están

fent novas investigacions, á fi de procurar fer més descubriments.

—

En vista del informe emés per l' arquitecte, la Comissió provincial ha acordat reparar los desperfectes existents en lo Monastir de Poblet.

—

D.ª Benita Berga Torrents ha sigut nombrada mestra interina de Prenafeta (Montblanch) y D.ª María Vaguero de Salou.

—

A instancia d' un elector de Perafort, la Comissió provincial ha acordat destituhir de son càrrech al alcalde d' aquell poble per no sapiguer llegir ni escriurer.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1257'94.

Estiuhenca

—

ALEIXAR

Es lo poble de ma predilecció; m' encantan sos bells panoramas; m' atrau la frescor de las ayguas de la mina del «Prat» y de la «Riera»; y m' enlluhernan las atencions que ab mi tenen tots sos vehins.

Aleixar, ho he dit en moltas ocasions mereix, ser mès conegut de las familias que surten de nostra ciutat á estiuhejar. La seva campinya es un bossí de Galicia transplantat á la nostra terra catalana, quin paysatje á més del bell color, te 'l distintiu de la riquesa, hermossejats los seus arbres per lo trajo de joganeras fullas y enriquits ab los preuhats fruyts ab que s' engalanan.

No he de descriurer jo sas encatifadas valls, ni las montanyas que la coronan pobladas de frondosos boscos. La ploma no es un pinzell que arrancant los colors de la paleta los ficsa ab lluhidés á la tela, al contrari, per iniciada que estigui en la descriptiva, sempre sas notas son esfumidas, tenen lo dó de la fredor.

Aquesta «estiuhenca», donchs, no tindrá lo caràcter general de las que l' han precedit.

Será com á una cosa íntima, una impresió personal, inspirada per un sentiment de gratitut y una penyora d' agrahiment que n' hem de fer ofrena á la persona que l' ha sapigut inspirar, ab la seva fina atenció vers uns quants amichs que anarem á molestarla moguts per la curiositat de la investigació, tota vegada que la casa per ella habitada, se diferenciava de totas las del poble y 'ns revelaba lo que eran las casas payrals de Catalunya, quan aquesta podía desenrotllar á son plaher las sevas activitats y vetllar per la seva riquesa.

Aquesta es la casa dels Guardiolas. Sabíam que en ella tindríam motiu de contemplar mobles antichs, que desde 'l terrat de la planta baixa y galería del primer pis se podían ovirar paysatjes de seductora perspectiva, que en la ratlla del últim terme s' hi descubreix una cinta blava confonentse ab un blanch fosch que representa tota la inmensitat del amorosit Mediterrani, ó que 'ns trobaríam ab una cadena de montanyas que arredonint lo quadro li donan un carácter purament municipal, es dir, propi de la reduhida comarca que hermosseja, y sabíam, perque no dirho, que entre tot aquest harmónich conjunt, que per demunt d' aquesta obra verdaderament maravellosa, quin únich artista capás de concebirla sols pot esser lo Creador, hi trobaríam á la senyoreta Pepita Guardiola y Barbará, bella en virtut, en anys y d' hermosura; de carácter afable y de cor angelical quinas dots envejables las feu ressaltar més y més sa franca hospitalitat; las atencions que ab nosaltres tingué, quan tenía motiu justificat per escusarsen y la seva excessiva modestia en rebutjar totas aquelias frases que significavan elogi pera ella ab motiu d' un paysatje y d' una marina, obras de la seva inteligencia, en las que hi vegerem molta seguretat en lo dibuix y gran acert en la distribució dels colors y de la llum per més que no poguerem assaborir prou bé los mérits de dits travalls per lo poch temps que pogueren ser objecte de nostre exámen.

Qui de bon gust se precihi, hauría ressistit la temptació de no gaudir de tanta bellesa?

Y are, descorregut lo vel sota 'l cual s' amagava á la vista profana y á la mirada del batxiller atrevit, tanta veritat, bellesa y mérit, com se pot admirar en la mentada casa payral, amenassada un dia de convertirse en sumptuós palau, com sobre las runas d' enderrocadas casas del mateix poble, s' hi aixeca superbi, si be humil, magestuós y sever l' Assil de Sant Joseph, ó sigui l' Hospital, si hem incorregut en desagrado de la persona á qui tributém merescuts elogis que 'ns ho perdoni.

No es ma ploma son autor, sino lo bras que ha executat, agermanant las impresions y sentiments de tots los que forem allí festejats.

Del Jutje Municipal de la població D. Miquel Trillas, del Secretari D. Carles Grau, del ex-secretari D. Francesch Olesti, del redactor de la «Crónica» y director de Reus D. Gregori Fernán y del autor d' aquestas ratllas.

FRANCESCH COLOM Y ESCODA.

—

Secció oficial

Institut de segona ensenyansa de Reus

La matrícula ordinaria pera 'l vinent curs académich de 1899 á 1900, quedará oberta en la Secretaría d' aquest Institut desde 'l 15 al 30 del vinent mes de Setembre de nou á dotze del matí.

Lo período de matrícula extraordinaria compendrá desde 'l primer al 31 del següent Octubre, devent los alumnos satisfer dobles drets dels senyalats pera la matrícula ordinaria.

Los alumnos satisfarán vuyt pessetas per cada assignatura, los sellos móvils necessaris y 'ls corresponents al impost tranzitori de 20 per 100 sobre l' import total de la matrícula de cada alumno. Satisfarán además duas pessetas cincuanta céntims per drets d' inscripció.

Los alumnos que han de cursar lo primer y segon any, abonarán los drets de matrícula per grupos de tres assignaturas.

Los alumnos majors de 14 anys d' edat presentarán al temps d' inscriurers, la cédula personal y 'ls que ingressin per primera vegada, presentarán també sa partida de naixement.

Pera esser admés á cursar la segona ensenyansa, l' aspirant necessitará acreditar haver cumplert deu anys de edat.

Los examens extraordinaris y d' ingrés se verificarán dins de la segona quinzena del vinent mes de Setembre, anunciantse ab la deguda anticipació en lo tauló d'Edictes del Establiment.

Lo que d' ordre del M. I. Sr. Director se fa públich pera general côneixement.

Reus 19 d' Agost de 1899.—Lo Secretari, Joan de Deu Carreras.

—

Registre civil

dels dias 26 y 27 d' Agost 1899

Naixements

Joseph Taberna Besora, de Francisco y Dolors.—Francisco Sancho Sancho, de Bonaventura y María.—Agna Sancho Sancho de Bonaventura y María.

Matrimonis

Joseph Gual Puig, ab Emilia Amorós Casanovas.

Defuncions

—Joseph Galan Asencio, ab Baltesara Medina Roberto. Antonia Mestre Cabré, 25 anys, Amargura 45.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Sabina.

Sant de demá.—Sant Arseni.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'27	Aduanas	94'
Exterior	'70	Norts	48'90
Amortisable	'	Fransas	40'55
Cubas 1896	71'25	Orenses	11'15
Cubas 1890	59'25	Obs. 6 0|0 Fransa	'
Exterior París	59'60	Id. 3 0|0 »	43'12
	GIROS		
París	23'30	Londres	31'11

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	30'75	'
» dias vista	'	'	'
» »	'	31'	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	'	23'	'
Marsella 60 dias vista	'	'	22'62

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera	550		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		600	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvias			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	150		

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	63'27	Cubas del 86	71'25
Orenses	'	Cubas del 90	59'25
S. Juan	'	Aduanas	94'25
Norts	48'90	Ob. 5 0|0 Almansa	'
Fransas	40'55	Id. 3 0|0 Fransa	'
Filipinas	'		
	PARIS		
Exterior	59'50	Norts	'

	GIROS		
París	23'30	Londres	31'12

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 26

De Hamburg y esc. en 22 dias v. inglés Balboa, de 889 ts. ab tránzit, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.ª.

De Marsella en un dia v. suech Málaga, de 584 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Boada germans.

Despatxadas

Pera Londres esc. vapor inglés Balboa, ab efectes.

Pera Gothemburg y esc. v. suech Málaga ab ví.

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donarà com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» ficsa á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que l' seu contrincant dongui un servey regular d' alumbret eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

			Ptas.
Una lámpara incandescent	*de 5*	*bujías*	*1'25*
" " "	*de 10*	*"*	*1'75*
" " "	*de 16*	*"*	*2'50*
" " "	*de 25*	*"*	*3'75*
Preu del kilowat, hora.			*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèr, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Telégramas

Madrid 28.

S' ha rebut un cablegrama de la primera Junta espanyola constituhida á Cuba, després de la separació d' aquella isla á Epanya.

La Junta mentada s' ha reunit á Cienfuegos, y al declararse constituhida ha acordat enviar á Espanya un carinyós saludo, afegint á sa salutació que 'ls individuos que componen la nova agrupació fan vots pel progrés d' Espanya y per la regeneració de la Península.

—S' han rebut aquesta tarde las següents noticias de Oporto:

S' ha acordat socorre á las familias espanyolas pobres, á fi de que pugan retornar á sa nació.

Lo gobern espanyol entaulará enérgicas reclamacions per la agressió de que han sigut objecte los soldats que prestan servey à la frontera.

Ha mort, víctima de la peste, un practicant del Hospital.

—S' ha comentat lo viatje que'l gobernador militar d' Alava, acompanyat de forsas del exércit ha realisat á una comarca próxima á dita capital.

—Ha circulat lo rumor de que don Carlos se troba á San Juan de Luz.

Lo senyor León y Castillo ho ha negat rotundament.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'49 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
1'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'18 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes do 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe:	9'45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económich de Reus á Salou.

Servey de trens que regirá desde primer de Septembre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 5'45, 9'00 matí, 12'35 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 7'21 y 10'49 matí, tarde 1'45, 3'15, 4'30, 6'03 y 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d' Agost de 1899.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellensé», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskaldune», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pageses y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres; **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydades de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los mès práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fí d' obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 100 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1|2 A 16 0|0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO IMEDEM.--VALENCIA